

Školní vzdělávací program **pro školní družinu**

Č.j. 51/2017

Identifikační údaje:

Název programu: Šikovný zájíc

Škola: ZŠ a MŠ Zaječov, okres Beroun, příspěvková organizace

Adresa: Zaječov 359, 267 63 Zaječov

Kontakty:

Hana Němcová, tel. 606287219, ředitelna 311572107, zs.zajecov@quick.cz

Ředitelka školy: PaedDr. Marie Ernestová

Právní forma: Příspěvková organizace IČO: 70993467

Zřizovatel: Obec Zaječov 267 63 Zaječov 265, tel.: 311572179
starostka Irena Nezbedová

Zařazení do sítě škol: IZO: 002050838
ŠD IZO113100086, kapacita 60 dětí od 1.9. 2015

Platnost programu: od 1.9. 2017

Projednáno pedagogickou radou: 30.8. 2017

1. Charakteristika ŠD a cíle vzdělávání:

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji od něj odlišují. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. Činnosti vykonávaných družinou se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny. Družina může vykonávat činnost pro účastníky, nebo účastníky a jejich zákonné zástupce, i ve dnech pracovního volna.

Vnitřní provoz se řídí samostatnou směrnicí školy – směrnicí **č. 5 – Vnitřní řád školní družiny**

Cíle vzdělávání:

1. Rozvíjení dítěte, podpora spontánního poznávání
2. Osvojování hodnot, formování postojů, smysluplné trávení volného času
3. Podpora spontánních činností, her, relaxace a odpočinku pod odborným vedením
4. Rozvíjení klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- Žák vyhledává, třídí informace, na základě pochopení a propojení získaných informací je využívá v tvůrčích činnostech

Kompetence k řešení problémů:

- žák vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole, rozpozná a pochopí problém
- žák samostatně řeší problémové situace vzniklé v herních a zážitkových situacích

Kompetence komunikativní:

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle, kultivovaně v ústním projevu
- žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse
- žák využívá získané dovednosti k vytváření vrstevnických vazeb a spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- žák spolupracuje ve skupině, podílí se spolu s vychovatelkou na vytváření pravidel práce v týmu
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu, respektuje druhé, přispívá k diskusi ve skupině i celé třídě

Kompetence občanské:

- žáci jsou vedeni k povědomí o svých právech a povinnostech, respektují práva a názory druhých lidí

Kompetence pracovní

- každý žák dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny
- žák zvládá základní pracovní postupy při manuálních činnostech, spolupracuje v týmu

2. Délka vzdělávání

Činnost probíhá od září do června příslušného školního roku, aktivity o vedlejších prázdninách se uskuteční při minimálním počtu 6 žáků.

Provozní doba ŠD je od 6.30 do 7.30 hodin a od 11.20 do 16 hodin.

Ukončení provozu ŠD je v 16 hodin.

Zájmového vzdělávání v ŠD se žák může účastnit zpravidla po dobu školní docházky na 1. stupeň základní školy.

3. Formy vzdělávání

A) pravidelná činnost – každodenní činnost v oddělení, je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity)

B) příležitostné činnosti – přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností: kulturní vystoupení, besídky, karneval, tvořivé dílny a pořady zajištěné externisty

C) spontánní činnosti – zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci pobytu žáků nebo tzv. koncové družině. Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování, zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností; umožňuje žákům přípravu na vyučování.

- **Odpočinkové činnosti** - mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, např. poslechové činnosti, četbu knih a časopisů.
- **Rekreační činnosti** - slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.
- **Zájmové činnosti** - rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.
- **Příprava na vyučování zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností** - zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; **získávání dalších doplňujících poznatků** při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

4. Obsah vzdělávání

Obsah je zaměřen na svět, jehož jsme součástí. (Člověk a jeho svět)

Místo, kde žijeme - Náš domov

- Škola
- Naše obec
- Za humny
- Tradice našich obcí

Poznávání nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, ve městě. Tematické vycházky do okolí školy, poznávání různých služeb ve městě, regionální pověsti, posilování vztahů k místním tradicím, dopravní výchova, zařazení prvků výchovy demokratického občana a výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Lidé kolem nás - Rodina

- Kamarádi
- Svátky a oslavy
- Jak se správně chovat

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, prosociální chování, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků multikulturní a mediální výchovy

Lidé a čas - Náš denní režim

- Jak se mění lidé
- Jak se mění věci, budovy, obec

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umění využívat správně a účelně volný čas, zařazení prvků osobnostní a sociální výchovy

Rozmanitost přírody - Příroda okolo nás

- Roční období
- Počasí
- Voda
- Chráníme si své životní prostředí

Vycházky a pobyt v přírodě, pozorování změn, využití encyklopedií k určování rostlin a živočichů, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, zařazení prvků environmentální výchovy.

Člověk a jeho zdraví - Poznáváme své tělo

- Pečujeme o své zdraví
- Chodíme ven každý den
- Poznávání sebe sama

Poučení a péče o zdraví, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, zásady 1. pomoci.

ŠD v oblasti zájmového vzdělávání spolupracuje s dalšími společenskými a zájmovými sdruženími v obci a okolí:

Domeček Hořovice

Mladí hasiči Zaječov

TJ Zaječov – oddíl kopané a ASPV

Domov V Zahradách Zdice

5. Časový plán

Časový plán je sestaven na dobu tříletého vzdělávacího cyklu, obsahuje výběr možných činností, ze kterých je možno volit podle aktuálního složení žáků oddělení. Aktuálně se plánují činnosti na školní rok, měsíc a týden.

Průběžné každodenní působení vychovatelky, které se vztahuje k danému tématu, zahrnuje:

1. ranní činnost převážně odpočinková a rekreační
2. řízená odpolední organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání
3. příležitostné akce

6. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání

Přijímání, přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností zajišťuje vedoucí vychovatelka školní družiny.

O přijetí účastníka k činnosti družiny ve formě pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmovou činnosti se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Průběh vzdělávání je pravidelný, soustavný a je realizován podle sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Pokud žák narušuje soustavně školní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitelky z družiny vyloučen. Ředitelka může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

Dalším důvodem k ukončení vzdělávání je neuhrazení úplaty. Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Podněcujeme a motivujeme nejen talentované žáky, ale i zdravotně oslabené a znevýhodněné, zdravotně postižené žáky a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, a to zejména individuální přístupem, konzultacemi a spoluprací s PPP, učiteli a rodiči.

Vychovatelky ŠD se řídí doporučeními příslušné PPP nebo školského poradenského zařízení, které má dítě v péči (a respektují tímto doporučením stanovený stupeň podpory) a spolupracují s třídní učitelkou. Umožňují dítěti používat vhodné pomůcky a reedukační programy (např. DysCom na PC). Kladou důraz na dodržování psychohygienických podmínek – vhodnou relaxaci a odpočinek.

8. Popis materiálních podmínek

Družina má od 1.9. 2015 3 oddělení.

Pro svoji činnost využívá družina 1 hernu ŠD v přízemí budovy 1. stupně. Místnost byla v červenci 2013 zrekonstruována a vybavena novým kobercem a obložením stěn. K uložení venkovních her slouží malá skladovací místnost.

2. oddělení využívá učebnu 4. ročníku.

3. oddělení využívá učebnu 2. ročníku.

Prostory jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami a hrami. ŠD má k dispozici též počítačovou učebnu a IT tabuli v učebně 4. ročníku. Sportovním aktivitám se lze věnovat i v tělocvičném sále Lidového domu.

Pro pobyt venku družina využívá areál školy, školní hřiště a má přístup i na hřiště MŠ s houpáčkami a dalšími herními a relaxačními prvky. K aktivitám v oblasti environmentální výchovy je možné využívat venkovní učebnu. ŠD zařazuje do programu i vycházky do okolí a pobyt v přírodě.

V čase od 15.00 do 16.00 je možné dle počtu žáků (vlivem jejich dřívějšího odchodu) oddělení spojit.

9. Popis personálních podmínek

V ŠD pracují 3 vychovatelky:

Hana Němcová, vedoucí vychovatelka, plně kvalifikovaná, vzdělání – maturita na SPGŠ Beroun v oboru vychovatelství v roce 1987 - 1. oddělení

Kristýna Jedličková, vychovatelka, absolventka Střední pedagogické školy Beroun, obor pedagogické lyceum. – 2. oddělení

Dagmar Ksandrová, vychovatelka s dlouholetou pedagogickou praxí, absolvovala bakalářský program na UJAK Praha - 3. oddělení

10. Popis ekonomických podmínek

Vzdělávání v ŠD je prováděno za úplatu, která od 1. 9. 2013 činí 150,- Kč za 1 měsíc. Její stanovení a splatnost upravuje samostatná vnitřní směrnice 10a/2012. (aktualizovaná pro příslušný školní rok) Vybraná finanční částka slouží na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ŠD a nákup materiálu. Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách – za období září až prosinec a leden až červen. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok.

11. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,

a) Všichni žáci se chovají při pobytu ve škole i mimo školu tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob. Žákům není v době mimo vyučování zdržovat se v prostorách školy, pokud nad nimi není vykonáván dozor způsobilou osobou. Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu žáků ve školní budově, nebo mimo budovu při akci pořádané školou žáci ihned ohlásí. Vychovatelé školní družiny provedou prokazatelné poučení žáků v první hodině školního roku a dodatečné poučení žáků, kteří při první hodině chyběli, provedou o tom písemný záznam. Škola odpovídá za žáky v době dané rozvrhem činnosti družiny.

b) Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

c) Vychovatelky dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a rodiče postiženého žáka. Nemocný žák může být odeslán k lékařskému vyšetření či ošetření jen v doprovodu dospělé osoby. Třídní učitelé zajistí, aby každý žák měl zapsány v žákovské knížce tyto údaje: rodné číslo, adresu, telefonní čísla rodičů do zaměstnání a domů, adresu a jméno ošetřujícího lékaře.

Vychovatelky ŠD při úrazu poskytnou žákovi nebo jiné osobě první pomoc, zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní

předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první.

12. Pedagogická evaluace

A) Hodnocení individuálních výsledků dětí

Toto hodnocení probíhá nejčastěji formou diskuzí s dětmi, co je nejvíce zaujalo, co se nového naučily, co se jim povedlo, co ne a proč. Po této diskuzi se vyhodnocují závěry pro další činnosti.

Další formou hodnocení jsou rozhovory vychovatelek s dětmi v jednotlivých odděleních, diskuze na pravidelných metodických sdruženích Školní družiny. Hodnocení probíhá také na pedagogických radách ve spolupráci s třídními učitelkami. Hodnocení může proběhnout vždy dle potřeby formou vzájemné konzultace vychovatelky ŠD s třídní učitelkou či za přítomnosti metodika prevence a výchovného poradce.

B) Hodnocení pedagogů

Kritériem hodnocení pedagogů je kvalita výchovně vzdělávací práce, kvalita vedení pedagogické dokumentace, sebevzdělávání vychovatelek, spolupráce s rodiči a veřejností.

Hodnocení pedagogů probíhá formou diskusí na metodických sdruženích školní družiny, pedagogických radách školy a formou vzájemných hospitací a při hospitacích zástupkyně a ředitelky školy.

Zpracovaly: Hana Němcová, vedoucí vychovatelka

PaedDr. Marie Ernestová, ředitelka školy

V Zaječově dne 19.7. 2017

